

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/18/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719203497
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6719203497.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členiek senátu JUDr. Danice Kočíčkovej a Mgr. Kataríny Katkovej, vo veci starostlivosti o maloletého A. B., narodeného XX.XX.XXXX, trvale bytom R. M., t. č. na úteku, zastúpeného G. R. M., M. P. XX/X, XXX XX R. M., ako kolíznym opatrovníkom, dieťa matky: R. A., rodenej Q., rodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom R. M., naposledy bytom P. - C. H., t. č. ÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová a otca T. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen na zmenu zariadenia ústavnej starostlivosti, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 19P/14/2019-72 zo dňa 23. 10. 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 19P/14/2019-72 zo dňa 23. 10. 2019 zrušuje a v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd maloletého A. B., rod. B., nar. XX.XX.XXXX ponechal v ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude realizovať v Reedukačnom centre, K. S.X/X, XXX XX Q. (I. výrok). Matku maloletého, R. A., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX zaviazal prispievať výživným na maloletého A. B., rod. B., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa počnúc dňom právoplatnosti odvolaním napadnutého rozsudku, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred, na účet Reedukačného centra, K. 679/1, G.X XX Q. (II. výrok). A. zmenil rozsudok Okresného súdu Zvolen, č.k. 17P/25/2017-48 zo dňa 16.01.2018 (III. výrok).

2. Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku poukázal na ustanovenia § 44 ods. 1 a 4 zákona č. 36/2005 o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) a § 22 ods. 1 a § 122 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (ďalej len „Školský zákon“) a uviedol, že po oboznámení sa s návrhom a listinnými dôkazmi dospel k záveru, že návrh ÚPSVaR Zvolen zo dňa 6.6.2019 je dôvodný. Maloletý sa vyhýba povinnostiam a dokonca aj trestnému stíhaniu. Je zrejmé, že dôvody pre ústavnú starostlivosť trvajú. Maloletý vyžaduje stály dozor a usmernenie. Starostlivosť o maloletého nekončí ukončením povinnej školskej dochádzky. Za súčasnej rodinnej situácie však domáce prostredie nie je pre maloletého vhodné a v jeho záujme, súd prvej inštancie preto ponechal maloletého v ústavnej starostlivosti. Režimové zariadenie je v jeho prípade žiaduce, nakoľko mu umožňuje osvojiť si správne návyky a pracovať na sebe. Keďže však zariadenie, v ktorom je maloletý umiestnený, nemá vhodné podmienky pre jeho ďalšiu starostlivosť, súd prvej inštancie vyhovel návrhu na zmenu zariadenia ústavnej starostlivosti u maloletého. Navrhované zariadenie súhlasilo s umiestnením maloletého a spĺňa zákonné požiadavky. Súd prvej inštancie preto vyhovel návrhu aj v tejto časti a umiestnil maloletého do Reedukačného centra v Q.. Na základe toho potom zmenil prvý aj druhý výrok rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 17P/25/2017-48 zo dňa 16.01.2018, a to tak, že ponechal maloletého v ústavnej starostlivosti s tým že maloletý bude umiestnený do reedukačného centra v Bystričanoch a matka maloletého je povinná prispievať aj naďalej maloletému na výživou výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima,

avšak na účet Reedukačného centra v Q., a to počnúc dňom právoplatnosti odvolaním napadnutého rozsudku.

2.1 O trovách konania súd prvej inštancie v zmysle § 57 zákona č. 161/2015 Z. z., Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) nerozhodoval, nakoľko návrh na priznanie nároku na náhradu trov konania nebol žiadnym účastníkom v konaní uplatnený.

3. Proti rozsudku podala včas odvolanie matka.

3.1 V odvolaní matka poukázala na skutočnosť, že jej maloletý syn dovŕšil 16 rokov a už nemá povinnú školskú dochádzku. Matka nesúhlasila s návrhom ÚPSVaR Zvolen o preradenie z Reedukačného centra vo F. do Reedukačného centra v Q., nakoľko by maloletý podľa nej nemal trpieť. Matka ďalej uviedla, že má staršieho syna R. A., nar. X.X.XXXX, ktorý chce, aby mu bol maloletý zverený do starostlivosti, ona so zverením súhlasí a žiada o zverenie mal. A. do opatery jeho staršieho brata A. L.. Matka v odvolaní uviedla, že maloletý sa nechce vrátiť do Reedukačného centra, preto sa skrýva, ak by bol zverený do starostlivosti bratovi celá situácia by sa podľa nej vyriešila. Ona nevie, kde sa maloletý zdržiava. K odvolaniu pripojila žiadosť staršieho syna, ktorým žiada do opatery a starostlivosti mal. A., svojho mladšieho brata.

4. Obec M. na výzvu, aby sa vyjadrila k odvolaniu matky maloletého zaslala súdu správu o povesti matky maloletého A.A., nar. XX. XX. XXXX. V správe je uvedené, že matka podľa jej slov nemá vedomosť, kde sa jej syn G. momentálne nachádza. S Obecným úradom v M. M. spolupracuje, chodí si každý mesiac pre rodinné prídavky, nie je známe, že by požívala alkoholické nápoje, ani že by sa správala výtržnícky. Nebola prejednávaná ani v komisii verejného poriadku.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej v texte len „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu podľa ustanovenia § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podľa § 1 CMP súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 35, 36 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci, je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

Podľa § 62 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

7. Súd prvej inštancie výrokom I. rozsudku rozhodol, že maloletého A. B., XX.XX.XXXX ponecháva v ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude realizovať v Reedukačnom centre, K. XXX/X, XXX XX Q.. Maloletého ponechal súd v ústavnej starostlivosti, z dôvodu, že dôvody pre ústavnú starostlivosť trvajú, maloletý vyžaduje stály dozor a usmernenie, za súčasnej rodinnej situácie domáce prostredie nie je pre maloletého vhodné a v jeho záujme. Režimové zariadenie je v jeho prípade žiaduce, nakoľko mu umožňuje osvojiť si správne návyky a pracovať na sebe.

8. Matka maloletého v odvolaní v súlade s § 63 CMP uviedla nové skutkové tvrdenia a predložila nové dôkazy. Z odvolania vyplýva, že nesúhlasí, aby bol maloletý v reedukačnom centre, z ktorého utiekol, poukázala na to, že má staršieho syna A. B., ktorý chce, aby mu bol maloletý R. (brat) zverený do starostlivosti, ona so zverením súhlasí a žiada o zverenie mal. A. do opatery jeho staršieho brata R. A., k odvolaniu pripojila aj žiadosť A. B., ktorou žiada aby mu bol do mal. A. daný do opatery a starostlivosti.

9. Podľa § 54 ZR náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 55 odst. 3 ZR súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Podľa čl. 5 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

10. Konanie o ústavnej starostlivosti je konaním starostlivosti o maloletých (ust. § 111 - 122 CMP). Pre správne rozhodnutie vo veci ponechania maloletého v ústavnej starostlivosti je nevyhnutné, aby súd čo najúplnejšie zistil skutočný stav veci, keďže ide o závažný zásah do života dieťaťa, je potrebné zistiť, či je naplnený hmotnoprávny predpoklad pre rozhodnutie, ktorý odôvodňuje ponechanie dieťaťa v ústavnej starostlivosti. Dôvodom zrušenia ústavnej starostlivosti je aj, že je možné dieťa umiestniť do náhradnej osobnej starostlivosti.

11. Z odvolania matky maloletého vyplýva jej tvrdenie, že nastali skutočnosti, pre ktoré už netrvajú hmotnoprávne podmienky pre ponechanie dieťaťa v ústavnej starostlivosti, pretože maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti jej syna R. A., nar. XX.XX.XXXX, ktorý o zverenie požiadal.

12. Zákon výslovne uvádza, že aj náhradná osobná starostlivosť, aj pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou, súd preto v záujme maloletého musí skúmať, či vzhľadom na existenciu možnosti uvedenej starostlivosti, ešte existujú zákonné predpoklady pre trvanie ústavnej starostlivosti.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie. Úlohou okresného súdu v ďalšom konaní bude zistiť rozhodujúci skutočný stav, vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Súd zistí, či na základe tvrdení matky (ktorá nerozporuje, že ona nemôže zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletého) a návrhu R. A., nar. XX.XX.XXXX (založeného na čl. 86) ešte existujú hmotnoprávne podmienky pre ponechanie maloletého A. v ústavnej starostlivosti, či nie je dôvod a vyžaduje to záujem maloletého dieťaťa ústavnú starostlivosť zrušiť a maloletého zveriť do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča.

13. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu uvedie, tiež proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh § 428 CSP).